

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **A. B.**, zastoupeného Mgr. Nadřou Smetanovou, advokátkou, sídlem 28. října 1001/3, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 1. 2018, č. j. OAM-883/ZA-ZA11-K09-2017, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2020, č. j. 2 Az 15/2018 – 52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **ne má** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna ustanovené advokátky Mgr. Nadi Smetanové **se určuje** částkou 3 400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Rozhodnutím ze dne 26. 1. 2018 neudělil žalovaný žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Důvodem žalobcovy žádosti byla tvrzená podpora proruských separatistů na Ukrajině a bisexuální orientace.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce u Městského soudu v Praze, který žalobu zamítl. Městský soud považoval skutkový stav za dostatečně zjištěný. Žalovaným obstarané podklady odpovídají zákonným požadavkům. Úryvky zpráv, které žalobce uvedl v žalobě, pochází z totožných zdrojů, ze kterých vycházel žalovaný při svém rozhodnutí. Žalobce nijak nekonkretizoval, jaké další důkazy by měl žalovaný obstarat a provést. K podkladům pro rozhodnutí měl možnost se v průběhu správního řízení vyjádřit, což neučinil. Žalovaný na základě informací z opatřených podkladů nepopřel, že politici odpůrci centrální vlády čelí v zemi řadě problémů. V případě žalobce však neshledal, že by mohl být ze strany státní moci ohrožen.

[3] Žalobce své názory vyjadřoval především prostřednictvím internetového blogu, ovšem poté, co v roce 2016 jeho babičku na Ukrajině kontaktovaly neznámé osoby, které měly žalobce hledat, všechny své příspěvky smazal. I kdyby žalobce svá tvrzení prokázal, soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že na základě těchto tvrzení není možné dojít k tomu, že by žalobce měl

být ve vlasti jakkoli ohrožen pronásledováním. V případě protiprávního jednání soukromých osob je především třeba, aby se žalobce obracel na státní orgány ve vlasti, ledaže by toto nebylo vůbec možné, což na základě podkladů ve spise soud neshledal. Žalobce měl být fyzicky napaden v České republice, když se účastnil akce na podporu Donbasu a veřejně vybíral finanční prostředky. Ani v tomto případě se však na policii neobrátil, ačkoliv zcela jistě mohl.

[4] Totožný závěr soud přijal i k žalobcem tvrzeným obavám týkajícím se jeho menšinové sexuální orientace. Nelze mít za to, že by každému příslušníkovi některé ze sexuálních menšin hrozilo pronásledování. Ani sám žalobce žádné problémy se státními orgány ohledně své sexuální orientace neuvedl. Nebyl v této souvislosti ani nikterak veřejně aktivní. Jediné problémy, které žalobce v této souvislosti ve vlasti zaznamenal, byly z doby jeho dětství, kdy chodil na základní školu a jeho spolužáci se mu měli posmívat za jeho příspěvky na internetovém chatu. Žalobce tehdy své potíže s nikým neřešil, pouze uvedl, že rodiče se následně rozhodli odcestovat do ČR. Žalobcovy obavy pramenící z tohoto incidentu bylo však možné řešit i méně radikální cestou. I kdyby snad žalobce zaznamenal nějaké potíže v budoucnu znovu, má možnost se i ohledně toho obracet na státní orgány na Ukrajině. K tomu soud odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2018, č. j. 7 Azs 219/2018 - 30.

[5] Nadto se soud ztotožnil se závěrem o účelovosti žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu a nevěrohodnosti jeho výpovědi. O mezinárodní ochranu žalobce požádal až v průběhu řízení o správním vyhoštění, kdy mu reálně hrozilo vycestování z ČR, v průběhu řízení o vyhoštění přitom ani nenaznačil žádné potíže v případě návratu na Ukrajinu.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[6] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. Její přijatelnost spatřuje v unikátních skutkových okolnostech případu, kterými jsou odůvodněný strach kvůli angažování se ve prospěch ruského etnika v separatistických oblastech Ukrajiny a bisexuální orientace.

[7] Stěžovatel v první řadě namítá, že městský soud se nedostatečně vypořádal s jeho námitkou týkající se nedostatečného zjištění skutkového stavu. Stěžovatel se obával návratu na Ukrajinu z důvodu, že bude pronásledován pro své předchozí publikované názory, aniž by mohl spoléhat na podporu ze strany tamějších orgánů veřejné moci. To dokládá citacemi pasáží zpráv o zemi původu, týkajících se porušování lidských práv civilistů ze strany ukrajinských bezpečnostních složek. Za těchto okolností měl městský soud komplexněji zohlednit stěžovatelovu námitku a vyložit, z jakého důvodu ji považuje za nepřijatelnou. Rozsudek tak považuje v této části za nepřezkoumatelný.

[8] Dále stěžovatel namítá, že žalovaný zjistil skutkový stav nedostatečně a je třeba doplnit dokazování. Podklady užití žalovaným podávají poněkud jiný obraz o situaci na Ukrajině, než vylíčil žalovaný v napadeném rozhodnutí. Stěžovatel v průběhu řízení uvedl dostatek důvodů pro to, aby se kvalifikoval aspoň pro jednu z forem mezinárodní ochrany. Nemůže mu být k tíži, že nedisponuje dalšími důkazy o jím popsáných incidentech a o tom, zda se skutečně může obrátit na ukrajinské orgány s žádostí o pomoc, když předtím pobýval několik let v ČR v režimu cizineckého zákona. Neřešenou šikanu ve škole z důvodu jeho menšinové sexuální orientace je možné vyhodnotit jako neposkytnutí nutné ochrany jedinci. Ukrajinská společnost je konzervativnější, ani přestěhování na jiné místo by proto stěžovateli nepomohlo.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že považuje své rozhodnutí a rozsudek městského soudu za správné a zákonné. Původcem stěžovatelem tvrzené diskriminace byly soukromé osoby, stěžovatel však nevyužil možnosti obrátit se na státní orgány s žádostí o pomoc. Stěžovatel o mezinárodní ochranu požádal až poté, co mu vypršela platnost pobytového oprávnění, v čemž žalovaný spatřuje účelovost žádosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc mezinárodní ochrany, a proto se soud podle § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[11] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[12] Stěžovatel v kasační stížnosti nevznáší žádné právní otázky, které by nebyly judikaturou řešeny, byly řešeny rozdílně či by měly být vyřešeny jinak.

[13] Stěžovatel nesouhlasí s rozsahem žalovaným obstaraných podkladů pro rozhodnutí o jeho žádosti. Městský soud tuto námitku vyhodnotil správně ve shodě s judikaturou Nejvyššího správního soudu týkající se požadavků na informace o zemi původu. Informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a (4) transparentní a dohledatelné (viz rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí, a správní orgán musí v pochybnostech shromáždit všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). Této povinnosti však žalovaný v projednávané věci v plné míře dostal. Kromě obecných informací o zemi původu Ministerstva zahraničních věcí ČR, Ministerstva vnitra ČR a množství zpráv zpracovaných mezinárodními lidskoprávními organizacemi (Amnesty International, Freedom House, Human Rights Watch) si žalovaný vzhledem ke stěžovatelově výpovědi obstaral také informace týkající se separatismu na Ukrajině (Informace OAMP: Ukrajina – Separatismus – Legislativa, aktéři, případy ze dne 20. 11. 2017) a postavení sexuálních menšin na Ukrajině (např. Výroční zpráva ILGA-Europe 2016, Informace Ministerstva vnitra Velké Británie, 17. 12. 2015). Z těchto informací pak žalovaný při hodnocení azylového příběhu vycházel a ani městský soud, ani Nejvyšší správní soud neshledal, že by informace v nich obsažené nesprávně interpretoval. Zároveň stěžovatel ani ve správním řízení ani v řízení před městským soudem nenavrhl žádné další podklady, které by dle jeho názoru měly být vzaty v úvahu.

[14] Stěžovatel se jak v případě tvrzené podpory ruských separatistů, tak v případě své sexuální orientace obával problémů se soukromými osobami. Relevantním jednáním z hlediska mezinárodní ochrany může být jen takové jednání, které je prováděno původcem pronásledování či vážné újmy. Tím může být dle § 2 odst. 6 zákona o azylu *i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu*. Městský soud se proto správně zaměřil na otázku možnosti poskytnutí ochrany ukrajinskými státními orgány. V souladu s judikaturou, ze které vyplývá, že právní systém, který má poskytnout žadateli ochranu před pronásledováním, musí být účinný, a žadatel k němu musí mít přístup (viz rozsudek ze dne 18. 12. 2008, č. j. 1 Azs 86/2008 – 101), soud hodnotil, zda je taková pomoc

na Ukrajině pro stěžovatele dostupná, a uzavřel, že ano. Skutečnost, že stěžovatel o ochranu nepožádal, neboť se v zemi původu nenacházel, neznamená, že v případě potenciálních problémů v budoucnu tuto možnost nemá.

[15] Úryvky ze zpráv o zemi původu, které jsou součástí správního spisu a které se týkají porušování lidských práv na Ukrajině, se převážně týkají incidentů souvisejících s válečným konfliktem na východě země. Městský soud se však ze souboru zpráv správně věnoval informacím, které jsou relevantní k příběhu uváděnému stěžovatelem. Z těchto citací nelze učinit závěr o nedostupnosti či neúčinnosti ochrany ze strany státních orgánů. Nadto z informace OAMP ze dne 24. 7. 2017 o situaci na Ukrajině vyplývá, že Sumská oblast, ze které stěžovatel pochází, je pod kontrolou ukrajinské ústřední vlády a od roku 2014 nedocházelo k žádným bezpečnostním incidentům.

[16] Nejvyšší správní soud tak neshledal žádné pochybení městského soudu, natož takové, které by mohlo mít vliv na hmotněprávní postavení stěžovatele, ani tvrzenou nepřezkoumatelnost jeho rozsudku. Soud se dostatečně věnoval všem žalobním námitkám a v souladu s ustálenou judikaturou je neshledal důvodnými. Kasační stížnost tak nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[19] Stěžovateli byla usnesením Městského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2018, č. j. 2 Az 15/2018 - 25, ustanovena zástupkyní advokátka Mgr. Nad'a Smetanová. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Soud určil odměnu advokáta v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) částkou 3 100 Kč za úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti včetně jejího doplnění, a dále částkou 300 Kč, která představuje paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Výše odměny tedy činí celkem 3 400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. září 2021

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu